

„Híres, drága bunda rajtam, húsz körömmel magam varrtam”

*József Attila 'Medvetánc' című kötetének
konceptuális struktúrái*

A 'Medvetánc' című gyűjteményes kötet 1934 decemberének legelején látott napvilágot. Az addigi életműben szereplő versek szelekciója konvencionálisan az összegzés igényét veti fel, József Attila mégsem bontotta kötetét ciklusokra.

A 'Medvetánc'-ban szereplő versek sorrendjét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a kötet szerkezete általában követi a művek keletkezésének időbeli linearitását. Ebből kiindulva a kötet egyik fő szervezőelemeként az időbeli folyamatosságot nevezhetjük meg, amely tehát a ciklusokból álló konstrukciókhoz képest új aspektusokat teremt az értelmezésben. Mindez arra enged következtetni, hogy a költő addigi életművének folyamatrajzát adja meg, önmagát és költészetét határozza meg és értelmezi azáltal, hogy bemutatja művészi teljesítményének számára fontos és jelentős elemeit. A keletkezés szerinti sorrend és a költészet-meghatározás szándékának együttállása elvezet a kötet szövegeinek tendenciózus szerveződésének kérdésköréhez. Ennek középpontjában az a kérdés áll, vajon kimutathatók-e olyan tendenciák, amelyeknek kezdőpontja és kikristályosodása a kötet elején, illetve végén megtalálható. Habár tudvalevő, hogy a költőnek anyagi szempontokat is figyelembe kellett vennie a kötet összeállításakor, mindenképpen vizsgálandó, hogy József Attila szerkesztőmunkája milyen valószínűsíthető koncepció és konstrukció mentén alakult.

A mottó és a címadó vers viszonya egymáshoz és a kötethez

A kötet interpretálásában segítségünkre lehet a mottó, illetve a címadó vers értelmezése és az ezeket összekötő jelentésszintek feltérképezése.

A mottó egy négy sorból álló pásztor-tánc, amely első szinten már műfaja révén is a népiességre való törekvést fejezi ki. Ha a szövegben megszólaló beszélőt vizsgáljuk, kiderül, hogy az egyfajta utólagos tudással rendelkezik a művésztől: törvényként mondja ki, hogy a művészi teljesítmény létrehozásának elengedhetetlen feltétele a szenvedés, a kínok megélése. A művésznek meg kell járnia a poklot, hogy képessé váljon az alkotói tevékenységre. Ennek megértése után szól a beszélő saját művészetének alapvető sajátosságairól és művészi teljesítményének megszületéséről. József Attila egy utólagos értékelési pozícióból ítéli meg és rendezi újra addigi életművét, s e pozíciót a szubjektum belső világa is meghatározza. Tehát már a mottó exponálja azokat a törekvéseket, irányvonalakat, amelyek a kötet szerkesztésmódját befolyásolhatták: ilyen a népiességhez való vonzódás, illetve a művészet személyes megéléseinek problematikája.

A kötet szerkezetének vizsgálatakor a mottó után a címadó versre kell koncentrálnunk, mégpedig kiválasztásának lehetséges okaiból kiindulva. A 'Medvetánc'-ban olyan versek szerepelnek, mint a 'Külvárosi éj' (1932-ben kötetcímadó), a 'Téli éjszaka', az 'Elégia', az 'Óda' vagy az 'Eszmélet', ezek az úgynevezett „nagy versek” mégsem kaptak olyan jellegű hangsúlyt, mint a 'Medvetánc', pedig tudjuk, hogy az előbbieket maga József Attila is költészetének kiemelkedő teljesítményei között tartotta számon. Ebből levonható az a következtetés, hogy a 'Med-

vetánc'-ot a kötet kulcsverseként is értelmezhetjük, keresve benne a teljes kötetre vonatkozó törekvéseket, irányvonalakat.

Az első találkozás e verssel valószínűleg a nyelvi és képi virtuozitásból fakadó könnyedség és komikum felfedezésére készíti a befogadót. *Tverdota György* szerint „az egész életművön végigvonul a derűs, játékos hangvételű vagy legalábbis könnyed, bravúros remekművek sora”. Azonban már maga az alaphelyzet olyan konnotatív jelentésköröket hív életre, mint a természetidegen szerep kikényszerített felvállalása és az esendőséget, ügyetlenséget otrombán kinevető, kigúnyoló közönség általi megalázottság. A beszélő maga a táncoló medve, ez alapul szolgálhat egy olyan analógiához, amelyben a művésszel kapcsoljuk össze, akinek a produktuma csak és kizárólag

A vers hatásmechanizmusa tehát hasonlít a benne megfogalmazódó művészetképhez, aminek nemcsak az alkotóra mint saját művészetkoncepcióval rendelkező „dolgozóra”, hanem a mögötte és benne lakozó szubjektumra nézve is messzemenő következményei vannak.

anyagi szempontok alapján determinálódik. A művészet eltárgyasodása, terméké degradálódása lesz tehát a központi kérdés, amelynek egyenes következményei vannak a művész belső szférájára nézve is. József Attila a „Munkánélküli írók táppénze” című írásában megfogalmazta, hogy „az irodalom is termelés, társadalmi szükségletek kielégítésére szolgál”. Az alkotók és a befogadók közötti zavarok okát abban látja, hogy „nem termelhetnek a valós szükségleteknek megfelelően, hiszen nem ismerik a valós szükségleteket”. A piaci törvények érvényesítése a művészet-befogadás viszonyra súlyos alkotói és egyben személyes problémákat hoz a felszínre.

Visszakanyarodva a vershez azt láthatjuk, hogy a beszélő zseniális nyelvi eszközökkel fejezi ki magát, ám közléseinek valós vonatkozása a nézőre a pénz követelésében merül ki. A groteszk képek nem jutnak el a közönséghez, sem a szöveg zenéje (refrén), csupán a felszínen munkálkodó szórakoztató szándék közvetítődik a nézőhöz. Ha ezt a rendszert a művészetre, azon belül is a

költészetre alkalmazzuk, számos analógiát fedezhetünk fel. A befogadó számára az első olvasatnál a beszélő nyelvi és képi eszközei másodlagosak maradnak az elmesélt történet rekonstruálása mögött. Ez az oka annak, hogy rengeteg ember gyermekversként ismerte meg és tartja ma is számon a „Medvetánc”-ot. Az ilyen jellegű olvasat értékét sem lehet kétségbe vonni, és a vers zeneisége itt is érvényesül, azonban a belső feszültségek problematikája nem kerül felszínre. A vers hatásmechanizmusa tehát hasonlít a benne megfogalmazódó művészetképhez, aminek nemcsak az alkotóra mint saját művészetkoncepcióval rendelkező „dolgozóra”, hanem a mögötte és benne lakozó szubjektumra nézve is messzemenő következményei vannak. Ezt a gondolatot fogalmazta meg *Szabolcsi Miklós* úgy,

hogy a „medvemaszk mögött sírásra torzul az arc”.

A művész elveszti az ezzel a létformával tradicionálisan kijáró egzisztenciát és megbecsülést, amely alászállás és leértékelődés hatására személyisége súlyosan sérül. Az al-

kotóából hiába árad a tehetség, hiszen csak az alantas szórakoztatásra van igény. Ez persze nem azt jelenti, hogy József Attila így látta volna akkori közönségét és annak igényeit, csupán azt, hogy a közéleti költészet és a személyes líra összeegyeztetésének igénye belső feszültségekhez vezethetett. Az ebből a feszültségből eredő látásmód és érzélemlátás különleges erővel nyilvánul meg a groteszk képesség, a rengeteg alliteráció, paronomázia és figura etymologica révén. A többszörös asszociáción alapuló perifrázis pedig emlékeztet a tiszta költészetre való törekvések megvalósulására a „Medáliák”-ban. Az öncélú költészetből nyert nyelvi és képi elemek áthelyeződnek egy célszerűen felépített és megalkotott mű keretei közé, hogy elemmentáris esztétikai hatásukat kifejtve önmagukon túli célokat szolgáljanak. Az első szín-

tú olvasat mögött és annak eszközeivel konstruálódik tehát a fent kifejtett művészetelméleti értelmezési horizont.

A vers létező és közérdekű problémákat tár fel a személyes érintettségéből kiindulva, és mindezen horizontok kifejezésére a tiszta költészet eszközeit használja fel egy népi szokás történetén belül. A műben tehát összefonódnak és megkonstruálják egymást a mottó által már exponált kérdések kifejezésére szánt törekvések. Mivel a verset kulcsversként is értelmezzük, általánosítjuk ezeket a problémaköröket mint a kötet lehetséges szervezőelemeit: tiszta költészet és közéleti költészet összeegyeztetésének szükségessége, a megvalósítás nehézségei, a művészként alkotó és létformáját megélt szubjektum önkeresési törekvései, illetve a művészet és befogadás közötti ambivalens viszony kezelése.

A vers fent kifejtett olvasatának lehetséges dominanciáját támasztja alá a mottó. *Szabolcsi Miklós* szavaival élve „a tragikus mélység akkor vált még nyilvánvalóbbá, amikor a vers kötetcímadó lett, s mellékeült a pokoljárásra utaló mottó”. Ha tehát a verset a hozzá kapcsolódó mottóból kiindulva interpretáljuk, egyértelműen a művészet és befogadás közötti ambivalens viszony, illetve a szubjektum önmeghatározási nehézségeinek exponálása kerül előtérbe.

Költői és személyes identitáskeresés

A kötetcímadó vers fenti értelmezéséből és a hozzá kapcsolódó mottó jelentésköréből kiindulva azt feltételezzük, hogy a kötet koncepciójának egyik fő szervező-eleme az identitáskeresés. Ennek az önmeghatározási törekvésnek két lényeges eleme a költői koncepció és a költőben lakozó szubjektum költészethez való viszonyának kifejezése.

Petőfi Sándor, aki a József Attila-i önértelmezésben bevallottan egyfajta előkép szerepét tölti be, a közéleti költészet prioritásáról ír „A XIX. század költői” című művében: „Ha nem tudsz mást, mint eldalolni / Saját fájdalomad s örömed: / Nincsrád szüksége a világnak / S azért a szent fát félretedd.” Ha ezt a négy sort az alf-

jezet bevezetőjében vázolt szempontok alapján vizsgáljuk, azt mondhatjuk, hogy a személyiséget a költészet által és alapján határozza meg a beszélő. A költészet ebben a kontextusban olyan szerepvállalást jelent, amely kizárja a személyes lírát. A személyesség előtérbe kerülése a művészi teljesítmény értékét nagy mértékben csökkenti, vagyis a költészettől idegennek és arra károsnak tekintendő. A költészet tehát megfelel a mai közéleti költészet fogalmának, és a primer szinten csak személyes vonatkozásokkal rendelkező líra az önsajnálát és az egoizmus kifejezésének szintjére degradálódik.

A József Attila-i önmeghatározás is épít arra az irodalmi hagyományra, amely a költői szerepkör és a költészet közéleti funkciójának definiálására törekszik, ám nem azonosul a fenti tradíció kizárólagosságával, mint ahogy *Petőfi* más ars poeticaí és költészetének gyakorlata sem. *József Attila* koncepciója nem fogadja el, hogy a szubjektum öncélúnak tekintett megnyilvánulásait értéktelenné nyilvánítsák, annál is inkább, mert a számára sokáig eszménynek tekintett tiszta költészet legfontosabb kritériuma a művészi teljesítmény önmagáért való létrehozása.

A szürrealizmus első kiáltványának megfogalmazásakor *André Breton* így definiálta az irányzat nevét képező szó jelentését: „tollba mondott gondolat, függetlenül az értelem bármiféle ellenőrzésétől s minden esztétikai vagy erkölcsi törekvéstől”. Eszerint a művészetnek nélkülöznie kell mindenfajta, az értelem által gyakorolt autoritást, tehát nem lehetnek közéleti céljai sem. A szöveg másik sajátja az, hogy a művészi teljesítményt megfelelteti a szubjektum öncélú megnyilvánulásának. A szürrealista kiáltvány is hivatkozik *Freudra*, aki kutatásaival lerakta a pszichoanalízis alapjait. A Freud munkásságát alaposan ismerő *József Attila*, aki maga is pszichoanalitikus kezelésben részesült, nem vonatkoztathatott el a lelki folyamatok művészetre gyakorolt hatásától, azonban a közéleti költészetet sem tagadhatta meg egyrészt munkásmozgalmi elhivatottsága, másrészt az egzisztenciális kiszol-

gálatottság saját megtapasztalása miatt. Költészet-meghatározásának sajátossága abban is megnyilvánul, hogy sem a közéletiség, sem a szubjektivitás elsődlegességét nem mondja ki. Ebből következik az a fajta komplexitás, amely az egyén és a költő viszonyrendszerét a maga teljességében kívánja megjeleníteni, bár ez az összefüggés legtöbbször csak a mélyebb, reflektáltabb olvasatokban tárható fel. A két szerepkör és funkció tehát nem zárja ki egymást, ezért nem az egyik vagy másik kizárólagos létjogosultságának kimondása és bizonyítása a cél, hanem az ezek közös konstrukcióba szervezésének igényéből fakadó feszültségek exponálása és a lehetséges megoldások keresése kerül előtérbe.

Tverdota György állítása szerint a 'Tiszta szívvel' című versnek „zajos sikere folytán a költő önértékelésében, alkotói irányválasztásában is meghatározó szerepet jutott”. Ebből kiindulva a vers vizsgálatakor több jelentős, később is felbukkanó mozzanatot találunk. Ezek közül elsőként a személyesség és a közéletiség viszonyát vizsgáljuk. Újra Tverdota Györgyöt idézve „a vers mindannyiunk tragikus létállapotának egyetemes kifejezésére vállalkozik”. Szabolcsi Miklós életrajzi adatokkal támasztja alá az első szakaszban szereplő kijelentéseket, *Fehér Ede* 'Horger-ügy' című írásából pedig kiderül, hogy a második versszak első sora is rendelkezik valóság-tartalommal. Tehát a szöveg egy személyes élményből kiindulva egyetemes emberi problémákat exponál. A beszélő nem általánosít, nem állítja, hogy mindaz, amit magáról mond, közvetlenül érvényes volna a befogadóra is, mégis érezzük, hogy a szöveg ránk is vonatkozik. Ez a hiányérzet, az elveszettségtől, az elszigeteltségtől való félelem mindenkiben jelen van, a vers olvasója sem lehet közömbös. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a megjelenésekor kirobbant botrány és az értékeléssel kapcsolatos számos, egymástól merőben eltérő értelmezési irányvonal.

A következő, későbbi és korábbi művekben is megjelenő elem a negatív önmeghatározás. A 'Mégfáradt ember' című versben a következő sorokat találjuk: „se

férfi, se gyermek, se magyar, se testvér, / csak megfáradt ember, aki itt hever”. A tagadások gondolati síkra való helyezését találkozzunk a közvetlenül a 'Tiszta szívvel' előtt szereplő 'Szeretnének' című versben: „Ha fa volnék, hát fészket igazán / a varjú is szükségből rakna rám. / Ha föld volnék, mit kapás vénje tört, / csicsókás volna az a krumpliföld (...) Ha víz volnék, hát volnék pocsolva. / Ha tűz volnék, hát volnék hamuja”. A 'Tiszta szívvel' negatív öndefiníciós technikájával leginkább az 'Eszmélet' X. szakasza áll rokonságban: „Az meglett ember, akinek / szívében nincs se anyja, apja (...) ki nem istene és nem papja / se magának, sem senkinek.” Látható tehát, hogy a mindentől való megfosztottság tapasztalata a tagadó szerkezetek nyelvi konstrukciójában jelenik meg. A tagadó szerkezetek ilyen jellegű használatával *Ady*-nál is találkoztunk a „Sem utódja, sem boldog őse” kezdetű versben, de ott nem kap ilyen hangsúlyt, mégpedig az „Ezért minden: önkínzás, ének: / Szeretném, hogyha szeretnének / S lennék valakié” sorok miatt. Ebben a kontextusban a negatív önmeghatározás a közösséghez való tartozás igényére ad magyarázatot. A kötelékek hiánya vágyakozást generál, illetve fejez ki, és nem a radikális elszakadásra, nem a konvenciók által biztosított viszonylagos nyugalom feladására sarkallja a beszélőt. Ezzel szemben a 'Tiszta szívvel' soraiban megjelenő tagadó szerkezetek egy olyan világnépfélelem megjelenítői is lehetnek, amelyben a tradicionális emberi kapcsolatok felszámolódnak (nincsen: apám, anyám, szeretőm), sőt az egyén még virtuális közösséghez (haza) való tartozásától is megfosztatik. Nincsenek szülők, akik biztos hátteret nyújtanának, nincs szerető, akivel közössé lehetne tenni az élményeket, nincs haza, amely egyfajta meghatározottságot adna, és nincs isten sem, aki a világmagyarázatok között eligazítana. Az autonóm individuum nem rendelkezik azzal a lehetőséggel, hogy múltjának ismeretében értelmezze a világot, amelyben már nem is mint egy közösség képviselője van jelen. Ebből következik, hogy mivel nem a tradícióknak megfelelő-

en szocializálódik, a normákat semmibe véve törekszik céljainak megvalósítására („ha kell, embert is ölök”). Ez azonban nem azt jelenti, hogy az egyén amorálisává válik („tisztá szívvel”, „gyönyörű szép szívenem”), inkább a hagyományos értékrendet kérdőjelezi meg. Paradox módon a normák teljes elutasítása által válik igazán erkölcsössé („Tiszta szívvel betörök, / ha kell, embert is ölök”), mert azok sokkal magasabb rendű és szigorúbb értékekkel helyettesítődnek. A beszélő nem azért utasítja vissza az értékrendet, mert eleve elveti a normákat, hanem mert a konvencionális erkölcsöket hamisnak, értéktelennek és manipulálhatónak tartja. Összefoglalóan tehát azt mondhatjuk, hogy az önmeghatározás ilyen formájának használatát az ember- és világgép átalakulása teszi megalapozottá, hiszen az értékvesztés korában a hiányokat, a hagyományosan létfontosságúnak tekintett kötelekek felszámolódását ábrázolja. A tiszta erkölcs keresését és felvállalását fejezi ki a forma erős tradicionalitása, a hagyomány intertextuális utalások révén történő felidézése, amelyre Szabolcsi Miklós hívja fel a figyelmet.

Extremitás és harmónia a kötetben

Az eddig vázolt értelmezési koncepció a címadó versből, a mottóból és a ‚Tiszta szívvel’ című versből kiindulva elvezetett a személyesség és közéletiség kérdésköréhez, illetve a lírai én művészetben elfoglalt helyének értelmezéséhez. Azt is kimondtuk, hogy sem a költészet közéleti funkciója, sem a személyes líra nem lesz kizárólagos érvényű, vagyis legfőbb problémaként a kettő közötti egyensúly keresése nevezhető meg. Ennek megtalálása azonban csak az egyes szerepkörök megjelenítéséhez, kifejezéséhez tartozó fogások, technikák, tradíciók ismeretében, ezek felhasználása és újraértelmezése által lehetséges. A kötet ezen folyamatok feltárásaként is olvasható.

A közéleti költészet hagyományosan alárendeli magát valamilyen ideológiának, eszmének vagy eseménynek, ezért egyik legfontosabb sajátossága a közérthetőség. Egy szöveg akkor könnyen értelmezhető,

ha a befogadói elvárásoknak eleget tesz és a hagyományos recepciós technikák segítségével interpretálható. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy képisége, zeneisége és nyelvisége ne volna artisztikus, csupán azt, hogy jobban kell kötődnie a hagyományos, sokak által ismert metaforikához, jelképekhez és szóhasználatához. Ezek a sajátosságok jellemzik például a ‚Munkások’ című, 1931-re datált verset is, amely egyértelműen propagandacélokat szolgál, még akkor is, ha Tverdora György szavával élve „nem kisebb műgonddal készült, mint a költő bármely más, a remekmű presztízsével rendelkező darabja”. Azt, hogy a vers erősen kötődik a közéletiség hagyományához, az is bizonyítja, hogy nagy mértékű hasonlóságot mutat *Berzsenyi Dániel* ‚Magyarokhoz II.’ című ódájával. A két szöveg műfajilag, motivikus szinten és kompozíciós sajátosságait tekintve is hasonló, vagyis József Attila rájátszik egy tradicionális szövegtípusra és szerepvállalásra, miközben új eszmei tartalommal tölti meg azt.

A kötet másik kiemelkedő fontosságú költői attitűdje, a személyesség kapcsán már szó volt a szürrealizmus költészetképéről, a poésie pure eszményéről. Ebben a kontextusban a beszélő lelki folyamatai válnak szövegszervező elvvé. A szabad asszociációk megjelenítéséhez kötődik a konvencionális nyelvi kapcsolatokat felszámoló képesség – amely látszólag érthetetlen okokból kapcsol össze valóságselemeket –, illetve a szövegre jellemző gondolati töredezettség, a kijelentések közötti egyértelmű logikai kapcsolatok hiánya is. A költészet értelmezésének ilyen jellegű megközelítése is jelen van a kötetben. Példaként említhetjük a ‚Medáliák’-at, amelyek kiragadott valóságselemek – általában rejtélyes – összekapcsolásaira épülő, varázsige-szerű verses szövegek, képiségük, kompozíciójuk, nyelvezetük a szürrealista eszmény megvalósulásaként másfajta befogadói viselkedést, recepciós technikát igényel, mint például a ‚Munkások’.

A költői identitáskeresés eddig vázolt állomásain valamely irányultság hangsúlyosabb pozícióba került. A harmonikus

konstrukciót keresve megállapítható, hogy az bizonyos szempontból az „Eszmélet” című versben valósul meg. A fejezetben eddig vizsgált szövegek egyik sajátossága az volt, hogy a lírai én megnyilvánulásai nem tudták a korábbi törekvéseket a maguk teljességében kifejezni. A lírai szubjektum alárendelve magát valamilyen funkciónak korlátozta önmön szerepkörét és lehetőségeit. Az „Eszmélet”-et vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a korábban vizsgált szövegekkel ellentétben itt a lírai én nem próbálja meg a széttartó erőkből szerveződő világot és szöveget összetartani, hanem az elmentmondások és paradox létigazságok kimondásával teremti meg az egységet. A beszélő már nem egy útkereső és -próbálgató szubjektum, hanem olyan lírai én, akiben reflektáltan él a tudat, miszerint – *Kulcsár Szabó Ernő* szavait idézve – „...az identitás nem állapotyszerű képződmény, hanem mindig csak valamely temporális létesülés »történet« alakzata”. A szöveget tehát széttartó erők szervezik, mint például a kint-bent, a fény-sötétség vagy a nappal-éjszaka oppozíciók szerepének és konnotációinak folyamatos átalakulásából fakadó paradoxonok, vagy maga a kompozíció, amely szakaszonként zárt és egynemű (formai és metrikai szempontból), míg az egész szöveget tekintve nyitott (természetesen a szakaszok nem felcserélhetőek). Ezen szöveg beszélője már vállalja, hogy az egyes létigazságok termékeny ambivalenciáiból merítve felépülő énjének folyamatos változásait mutatja be, ahogy ez a személyiség már képes a paradoxonokból és a folyamatosan széttar-

tó erők egységéből álló és az ezeken nyugvó világ ábrázolására. Így teremődik meg a költői nyelv azon dinamikus egyensúlya, amely képes egyetlen szöveggé szervezni a létezés kaotikusságának és kozmikus rendjének látomását.

„Én fölnéztem az est alól
az egek fogaskerekére –
csilló véletlen szálaiból
törvényt szőtt a mult szövöszéke
és megint fölnéztem az égre
álmaim gőzei alól
s láttam, a törvény szövödéke
mindig fölfeslik valahol.”

(„Eszmélet”, VII.)

A végigvitt értelmezési koncepció, amely természetesen számos értelmezési horizontot nem vizsgált, azt bizonyítja, hogy a kötet költői identitáskeresés folyamatrajaként is olvasható.

Irodalom

- Szabolcsi Miklós (1963): *Fiatál életek indulója*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
 Szabolcsi Miklós (1977): *Érik a fény*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
 Szabolcsi Miklós (1992): „*Kemény a menny*”. Akadémiai Kiadó, Budapest.
 Szabolcsi Miklós (1998): *Kész a leltár*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
 Tverdota György (1999): *József Attila költészetének folyamatraja*. Korona Kiadó, Budapest.
 Kulcsár Szabó Ernő (2000): *Irodalom és hermeneutika*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

(Külön köszönet Fábán Mártonnak, Beke Juditnak és Arató Lászlónak.)

Marácz Orsolya

Kötélugró klub

Interjúk egy próbálkozásról, a cigány kisebbség (sport)sikereiért

A szombathelyi Frim Jakab Általános Iskolában egy lelkes testnevelő tanár megpróbált valamit, hogy a cigány tanulók sikerekhez jussanak. Így hozták létre a kötélugró klubot.

Tények: 1997. világbajnokság, Sydney, I. hely (14 éves korosztály, a csapatban 4

roma kislány); 1998. Európa-bajnokság, Amsterdam, I. hely (junior); 1999. világbajnokság, St. Louis, I. hely (junior); 2000. Európa-bajnokság, Budapest, I. hely (junior); 2001. Európa-bajnokság, Dánia, I. hely (junior); 2002. Európa-bajnokság, Anglia, I. hely (felnőtt).